

Sunce koncern d.d.

POSLOVNIK O RADU REVIZIJSKOG ODBORA

Zagreb, ožujak 2018.

Na temelju odredbi Zakona o reviziji (Narodne novine br. 127/2017.) i Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa, nadzorni odbor Sunce koncerna d.d., na sjednici održanoj dana 30. ožujka 2018. godine donio je sljedeći

POSLOVNIK O RADU REVIZIJSKOG ODBORA

I. Opće odredbe

Članak 1.

Sunce koncern je dioničko društvo („**Društvo**“) koje posluje sudjelovanjem u vlasništvu i upravljanju u drugim trgovačkim društvima čije su djelatnosti usko povezane sa sektorom turizma i hotelijerstva. Društvo je vladajuće društvo Grupe koju čine i njegova neposredno i posredno ovisna društva.

Članak 2.

Subjekt od javnog interesa dužan je imati revizijski odbor („**Revizijski odbor**“ ili „**Odbor**“).

Subjekt od javnog interesa u smislu Zakona o računovodstvu predstavlja poduzetnika koji je osnovan sukladno propisima Republike Hrvatske i čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Zadaci i članstvo Revizijskog odbora je uređeno Zakonom o reviziji („**Zakon**“).

Zakonom se, između ostaloga, detaljnije uređuje provođenje Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Uredba je obvezujući akt koji se izravno i cijelosti primjenjuje u Europskoj uniji. Najznačajniji dijelovi Uredbe (EU) br. 537/2014, kojima se uređuje rad revizijskog odbora, posebno su navedeni u **Prilogu 1** ovog Poslovnika.

Članak 3.

U svrhu ispunjavanja svojih zadataka, ovim se Poslovníkom uređuje:

- a) svrha Odbora;
- b) zadaci Odbora;
- c) dužnosti i odgovornosti Odbora;
- d) prava i ovlaštenja Odbora
- e) ograničenje odgovornosti Odbora
- f) članstvo u Odboru
- g) priprema i održavanje sjednica Odbora
- h) odnos i izvještavanje prema nadzornom odboru

Vodeći računa o veličini i kompleksnosti, te dioničarskoj strukturi Društva, prilikom definiranja Poslovnika, osim zakonskih odredbi, dodatno su korišteni i određeni elementi „najbolje prakse“ (eng. *best practice*). Primjerice između ostaloga: The UK Corporate Governance Code (April 2016) i UK Guidance on Audit Committees (September 2012).

II. Svrha Revizijskog odbora

Članak 4.

Uprava Društva odgovorna je za pripremu, prezentaciju i cjelovitost financijskih izvještaja Društva. Nadalje, uprava je odgovorna za održavanje odgovarajućih politika računovodstva i financijskog izvješćivanja, te unutarnjih kontrola i postupaka koji osiguravaju usklađenost s računovodstvenim standardima i primjenjivim zakonima i propisima.

Revizorsko društvo je odgovorno za planiranje i provođenje odgovarajuće revizije godišnjih financijskih izvještaja Društva, u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima i odredbama Zakona.

Članak 5.

Svrha Revizijskog odbora je pomoći nadzornom odboru Društva u nadzoru nad (i) integritetom financijskih izvještaja, (ii) usklađenosti s pravnim i regulatornim zahtjevima, (iii) kvalifikacijama i neovisnosti revizorskog društva, i ukoliko je primjenjivo (iv) funkcijom unutarnje revizije Društva.

III. Zadaci Revizijskog odbora

Članak 6.

U skladu sa Zakonom, Odbor ima uz zadatke propisane Uredbom (EU) br. 537/2014 i sljedeće zadatke:

- 1) prati proces financijskog izvještavanja, odnosno utvrđuje sastavlja li Društvo sve propisane financijske izvještaje i jesu li financijski izvještaji sastavljeni sukladno usvojenim računovodstvenim politikama Društva i relevantnim računovodstvenim standardima te zakonskim propisima;
- 2) nadgleda provođenje revizije godišnjih financijskih i konsolidiranih izvještaja, od preliminarnih revizijskih aktivnosti do izvještavanja prema nadzornom odboru;
- 3) ispituje i prati neovisnost revizorskog društva, a posebno prikladnost pružanja nerevizorskih usluga Društvu;
- 4) odgovoran je za postupak izbora ovlaštenog revizorskog društva te predlaže imenovanje ovlaštenog revizorskog društva;
- 5) prati djelotvornost sustava upravljanja rizikom Društva te, ako je to primjenjivo, definira plan rada i djelotvornost unutarnje revizije;
- 6) izvješćuje nadzorni odbor o rezultatima svoga rada;

IV. Dužnosti i odgovornosti Odbora

Članak 7.

Radi ostvarivanja svojih ciljeva, Odbor za reviziju ima sljedeće dužnosti i odgovornosti:

A. U odnosu na revizorsko društvo, Revizijski odbor treba:

- (a) Biti odgovoran za postupak predlaganja odabira revizorskog društva;
- (b) Nadzornom odboru Društva dati preporuke vezane uz izbor, imenovanje, ponovo imenovanje ili promjenu revizorskog društva i o uvjetima njegovog angažmana te dati pisanu suglasnost

Upravi Društva na sadržaj ugovora o reviziji, kao i ugovora o ostalim uslugama revizora, u kontekstu neovisnosti. Preporuka nadzornom odboru Društva, osim u slučaju obnavljanja revizijskog angažmana, mora biti opravdana te sadržavati barem dva moguća kandidata gdje za jednog od njih je Revizijski odbor dužan izraziti svoje opravdano opredjeljenje. Odbor daje preporuku nakon postupka odabira koji organizira Društvo uz poštivanje zadanih kriterija i temeljem izvješća Društva o zaključcima postupka odabira;

- (c) Nadgledati nezavisnost i objektivnost revizorskog društva, osobito glede rotacije ovlaštenih revizora unutar revizorske kuće i naknada koje Društvo plaća za usluge revizorskog društva;
- (d) Osigurati neovisnost rada revizorskog društva koje obavlja reviziju Grupe, odnosno svih drugih revizorskih društava koja obavljaju reviziju pojedinih društava Grupe, na način da:
 - Redovito godišnje prikupi izjave o neovisnosti rada revizorskog društva, svakog pojedinog člana tima, kao i članova timova koji pružaju ostale usluge te pribavi pisanu izjavu revizorskog društva o poduzetim mjerama za osiguranje neovisnosti u slučaju pružanja drugih dozvoljenih usluga;
 - Redovito godišnje prikupi izjave o neovisnosti rada svih revizorskih društava koja obavljaju reviziju u bilo kojem društvu Grupe, svakog pojedinog člana njihovih timova, kao i članova timova koji pružaju ostale usluge te pribavi pisanu izjavu svakog revizorskog društva o poduzetim mjerama za osiguranje neovisnosti u slučaju pružanja drugih dozvoljenih usluga;
- (e) Pratiti prirodu i količinu usluga koje nisu revizija, a Društvo ih prima od revizorskog društva ili s njim povezanih osoba, pri čemu je revizorsko društvo dužno kvartalno dostaviti obavijest o svim naknadama koje Društvo plaća revizorskom društvu i s njim povezanim osobama;
- (f) Izraditi pravila o tome koje usluge revizorskog društva i s njim povezane osobe ne smiju davati Društvu, koje usluge mogu davati samo uz prethodnu suglasnost Revizijskog odbora, a koje usluge mogu davati bez prethodne suglasnosti; te o obavljenim uslugama izvještavati nadzorni odbor;
- (g) Pratiti obavljanje zakonske revizije godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja, uzimajući u obzir sve nalaze i zaključke inspekcije u skladu s člankom 26. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 537/2014.;
- (h) Razmotriti efikasnost revizorskog društva i postupanje višeg rukovodećeg kadra povodom preporuka iznesenih od strane revizorskog društva;
- (i) Istražiti okolnosti i dati objašnjenje razloga vezane uz razrješenje ili ostavku revizorskog društva te dati odgovarajuće preporuke nadzornom odboru Društva;
- (j) Raspraviti s revizorskim društvom barem jednom godišnje promjene ili zadržavanje računovodstvenih načela i kriterija, primjenu propisa, važne procjene i zaključke u pripremanju financijskih izvješća, metode procjene rizika i rezultate, visoko rizična područja djelovanja, uočene veće nedostatke i značajne manjkavosti u kontroli, te djelovanje vanjskih čimbenika (ekonomskih, pravnih i industrijskih) na financijske izvještaje i revizorske postupke,
- (k) Primiti dodatno izvješće od revizorskog društva koje obavlja zakonsku reviziju u pisanom obliku ne kasnije od datuma podnošenja revizorskog izvješća u kojem su objašnjeni rezultati provedene zakonske revizije;
- (l) Pratiti status provođenja preporuka revizorskog društva i o njima izvijestiti nadzorni odbor Društva;
- (m) Koordinirati rad pojedinih Revizijskih odbora društava Grupe, osobito na način da prati i razmatra njihove Godišnje planove rada i izvještaje o radu.

(n) Revizijski odbor izvješćuje nadzorni odbor o:

- svim značajnim poteškoćama uočenima tijekom zakonske revizije;
- svim značajnim pitanjima koja proizlaze iz zakonske revizije, a o kojima se raspravljalo ili koja su bila predmet korespondencije sa upravom;
- svim drugim pitanjima koja proizlaze iz zakonske revizije, a koja su, prema stručnoj ocjeni revizorskog društva važna za nadzor nad procesom financijskog izvještavanja.

Odbor za reviziju ima odgovornost za davanje preporuke o imenovanju, ponovnom imenovanju i prestanku suradnje s revizorskim društvom. Ako nadzorni odbor ne prihvati preporuku Revizijskog odbora, obrazloženje takvog neprihvatanja treba uključiti u godišnje izvješće.

B. Glede politike i pravila postupanja usvojenih unutar Društva, Revizijski odbor treba:

- (a) Izvještavati nadzorni odbor o ishodu zakonske revizije te objasniti na koji način je zakonska revizija pridonijela integritetu financijskog izvještavanja;
- (b) Pratiti proces financijskog izvještavanja i davati preporuke ili prijedloge za osiguravanje njegovog integriteta;
- (c) Pratiti integritet financijskih informacija društva, a osobito ispravnost i konzistentnost računovodstvenih metoda koje koristi Društvo, uključivši i kriterije za konsolidaciju financijskih izvješća društava koje pripadaju Grupi;
- (d) U pogledu financijskog izvještavanja pratiti efikasnost sustava unutarnjih kontrola i upravljanja rizicima, osobito putem razmatranja redovitih izvještaja o upravljanju sustavima unutarnjih kontrola i izvještaja o upravljanju rizicima, te najmanje jednom godišnje procijeniti kvalitetu sustava unutarnjih kontrola i upravljanja rizicima, s ciljem da se glavni rizici kojima je Društvo izloženo (uključujući tu i rizike povezane s pridržavanjem propisa) na odgovarajući način identificiraju, te da se njima na odgovarajući način upravlja;
- (e) Pratiti usklađenost Društva sa internim aktima i odgovarajućim zakonskim odredbama, a posebno prema zakonu i propisima kojima se uređuje tržište kapitala i uvrštenje na uređeno tržište.

C. Glede unutarnje revizije Revizijski odbor treba:

Zadatak je unutarnje revizije da (i) istražuje, ispituje i ocjenjuje sustav internih kontrola i njihovu efikasnost, (ii) izvještavanje o uočenim nalazima, te (iii) predlaganje konkretnih rješenja za unaprjeđenje sustava internih kontrola.

Revizijski odbor treba nadgledati i pratiti učinkovitost interne revizije. Ako ne postoji funkcija interne revizije, revizijski odbor treba razmotriti godišnje postoji li potreba za takvom funkcijom i dati odgovarajuću preporuku nadzornom odboru, a razloge za odsustvo takve funkcije treba objasniti u odgovarajućem odjeljku godišnjeg izvještaja.

Potreba za funkcijom interne revizije će ovisiti o čimbenicima specifičnim za Društvo, uključujući (i) veličinu, raznolikost i složenost djelatnosti Društva, (ii) broj zaposlenih, kao i o (iii) trošku održavanja takve funkcije.

U nedostatku funkcije unutarnje revizije, uprava treba primijeniti adekvatne procese praćenja kako bi uvjerali Revizijski i nadzorni odbor da sustav unutarnje kontrole funkcionira sukladno svojoj namjeni.

V. Prava i ovlaštenja Odbora

Članak 8.

Revizijski odbor ovlašten je:

- (a) Dobiti na uvid periodične financijske izvještaje i slične dokumente Društva, podatke o promjenama u računovodstvenim načelima i kriterijima, računovodstvene postupke prihvaćene za većinu radnji, kao i svako značajnije odstupanje između knjigovodstvene i stvarne vrijednosti, te metode korištene za knjiženje značajnih i neuobičajenih transakcija i poslovnih događaja;
- (b) Dobiti na uvid od revizorskog društva ili uprave Društva ili bilo kojeg zaposlenika Društva sve informacije potrebne da bi Odbor izvršavao svoju ulogu;
- (c) Tražiti pravne usluge i stručne konzultacije potrebne da bi odbor ispunio svoje dužnosti, na trošak Društva, a kada Odbor razumno smatra potrebnim to učiniti;
- (d) Izravno komunicirati s internim revizorom i revizorskim društvom, te dobiti na uvid korespondenciju Društva s internom revizijom i revizorskim društvom;
- (e) Komunicirati s upravom i nadzornim odborom Društva te upravama i nadzornim odborima ovisnih i/ili povezanih društava u Grupi.

VI. Ograničenje odgovornosti

Članak 9.

Sukladno članku 3. i članku 4. Poslovnika, Revizijski odbor je savjetodavno tijelo nadzornog odbora, te njegovi zaključci, mišljenja ili preporuke nemaju izvršnu snagu, niti one mogu razriješiti nadzorni odbor ili upravu njihovih odgovornosti vezanih uz pitanja koja su u njihovoj nadležnosti.

Članovi revizijskog odbora nisu dužni obavljati "terenske radove" ili druge vrste revizijskih ili računovodstvenih pregleda.

VII. Članstvo u Odboru

Članak 10.

Revizijski odbor mora imati najmanje tri člana koji se imenuju u skladu sa Zakonom.

Članove Revizijskog odbora čine članovi nadzornog odbora i/ili članovi imenovani od strane nadzornog odbora na vremenski period kako to odredi nadzorni odbor. Nadzorni odbor je jedino ovlašteno tijelo koje imenuje i razrješava članove Odbora.

Najmanje jedan član Revizijskog odbora mora biti stručan u području računovodstva i/ili revizije. Članovi Odbora kao cjelina moraju imati znanje o sektoru u kojem posluje Društvo.

Osoba ne može biti član Odbora ako je istovremeno član dva ili više Revizijskih odbora drugih društava, osim ako nadzorni odbor ne utvrdi da takav način rada neće utjecati na učinkovito ispunjavanje svojih dužnosti u Odboru Društva.

Članak 11.

Većina članova Revizijskog odbora mora biti neovisna u odnosu na Društvo. Osoba se smatra neovisnom ako nema bilo kakav poslovni, financijski, obiteljski ili drugi bliski odnos s Društvom, njegovim većinskim dioničarem ili upravom, ili ako ne postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu neovisnost.

Ako su svi članovi Revizijskog odbora članovi nadzornog odbora Društva, Odbor se izuzima od zahtjeva neovisnosti utvrđenog u prethodnom stavku ovog članka..

Predsjednika Odbora imenuje i razrješuje nadzorni odbor Društva. Ako je primjenjivo, predsjednik Odbora je osoba koja nije povezana sa većinskim ili pojedinačno najvećim dioničarem Društva.

VIII. Priprema i sjednice Revizijskog odbora

Članak 12.

Sjednice Revizorskog odbora održavaju se u pravilu četiri puta godišnje (kvartalno). Revizijski odbor sastajat će se obavezno prije održavanja sjednice nadzornog odbora na kojima se razmatraju tromjesečni, polugodišnji i godišnji financijski izvještaji Društva.

Ako član Odbora ne može biti fizički nazočan na sjednici, mora mu se omogućiti izjašnjavanje putem telefona, videolinka, pisanim putem ili na bilo koji drugi način na koji se može utvrditi njegova volja po svakom pojedinom pitanju.

Članak 13.

Sjednice Odbora saziva njegov predsjednik. U slučaju spriječenosti predsjednika, sjednicu mogu sazvati skupno dva člana Odbora.

Svaki član Odbora ovlašten je podnijeti prijedlog za pojedinu točku dnevnog reda za sjednice Odbora. Prijedlog se dostavlja u pisanom obliku predsjedniku Odbora s kratkim obrazloženjem.

Članak 14.

Osobe koje nisu članovi Revizijskog odbora prisustvuju sjednicama samo na poziv predsjednika Odbora.

Revizijski odbor će uvijek pozvati na sjednicu člana uprave Društva zaduženog za financije i direktora unutarnje revizije (ako je primjenjivo), a predstavnika revizorskog društva prema potrebi.

Članak 15.

Kad je to potrebno članovi Odbora mogu odluke donositi bez održavanja sjednice, korespondentnim putem. U tom se slučaju prijedlog odluke upućuje elektroničkom poštom ili drugim primjerenim sredstvom komunikacije svim članovima Odbora.

IX. Tajnik Odbora

Članak 16.

Revizijski odbor imenuje tajnika koji je zaposlenik Društva koji je zadužen za:

- dostavljanje obavijesti o održavanju sjednica članovima Odbora i ostalim osobama pozvanim na sjednicu;
- vođenje zapisnika o raspravama i zaključcima sjednica Odbora, te nazočnosti na sjednicama;
- pripremu potrebne dokumentacije i zapisnika kojima se dokazuje ispunjavanje odgovornosti Revizijskog odbora.

Dokumentaciju potrebnu za održavanje sjednice te zapisnik s prethodne sjednice, tajnik dostavlja predsjedniku Revizijskog odbora na pregled, te nakon potvrde predsjednika, prosljeđuje svim članovima Odbora.

Na izvršenju navedenih zadataka tajnik surađuje sa odjelom pravnih poslova Društva.

X. Odlučivanje na sjednici Odbora

Članak 17.

Kvorum na sjednicama Revizijskog odbora čini većina od ukupnog broja članova Odbora. Sve odluke Odbora donose se većinom glasova svih članova. Rezultati glasovanja bilježe se u zapisnik.

Tajnik dostavlja kopiju zapisnika Revizijskog odbora članovima uprave i nadzornog odbora Društva.

Članak 18.

Svaki član Odbora ima pravo da se u slučaju neslaganja s prijedlogom neke odluke od iste ogradi ne samo glasovanjem protiv, nego i u formi zapisnički konstatiranog izdvojenog mišljenja.

XI. Odnos i izvještavanje prema nadzornom odboru

Članak 19.

Revizijski odbor mora redovito izvještavati nadzorni odbor Društva o svom radu i rezultatima. Revizijski odbor će pripremiti svoj godišnji izvještaj o ulozi, odgovornostima te poduzetim aktivnostima, odnosno o radu, sastavu, broju sjednica i nazočnosti na sjednicama Revizijskog odbora.

Članak 20.

Opis zadaća revizijskog odbora, uključujući ulogu i ovlaštenja dodijeljena od strane nadzornog odbora će biti javno dostupno na Internet stranici Društva.

Nadalje, poseban dio godišnjeg izvješća će opisivati rad Odbora u izvršavanju svojih odgovornosti. Izvješće će u pravilu uključivati:

- sažetak uloge Revizijskog odbora;

- imena i kvalifikacije svih članova Revizijskog odbora tijekom razdoblja;
- broj sastanaka Revizijskog odbora;
- značajne probleme koje je Odbor razmatrao u odnosu na financijska izvješća i kako su ti problemi riješeni;
- objašnjenje (i) kako je Odbor procijenio učinkovitost procesa vanjske revizije, (ii) postupka imenovanja ili ponovnog imenovanje revizorskog društva, te informacije o duljini mandata sadašnje revizorskog društva, kada je zadnji natječaj proveden i da li je bilo bilo kakvih ugovornih obveza koje su djelovale da ograniče Odbor u odabiru vanjskog revizora;
- ako vanjski revizor pruža dodatne usluge, objašnjenje kako se čuva objektivnost i neovisnost revizora; i
- ukoliko je primjenjivo, stav prema potrebi funkcije unutarnje revizije.

Odbor će težiti da se pri komunikaciji prema dioničarima opisuju značajna pitanja i to u sažetom i razumljivom obliku. Pri tome se u načelu neće ponavljati informacije koje su već otkrivene u drugim dijelovima godišnjeg izvješća.

XII. Završne odredbe

Članak 21.

Ovaj Poslovnik primjenjuje se od dana donošenja.

Jako Andabak
predsjednik nadzornog odbora

Prilog 1: Najznačajniji dijelovi Uredbe (EU) br. 537/2014, zajedno sa obrazloženjima pojedinih članaka

Prilog 1: Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa

Ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima je na temelju zakona povjerena provedba zakonske revizije subjekata od javnog interesa s ciljem jačanja stupnja povjerenja javnosti u godišnje financijske izvještaje i konsolidirane financijske izvještaje takvih subjekata. Funkcija javnog interesa zakonske revizije znači da se široka zajednica osoba i ustanova oslanja na kvalitetu rada ovlaštenog revizora ili rada revizorskog društva. Dobra kvaliteta revizije doprinosi urednom funkcioniranju tržišta poboljšanjem cjelovitosti i učinkovitosti financijskih izvještaja.

Naknade za obavljenju reviziju

*Prijetnju neovisnosti ovlaštenog revizora ili revizorskog društva može predstavljati razina naknada primljenih od jednog subjekta koji je predmet revizije i struktura tih naknada. Stoga je važno osigurati da naknade za obavljenju reviziju ni na koji način ne ovise o ishodu revizije te da se, kada su od pojedinog klijenta, uključujući njegova društva-kćeri, naplaćene značajne naknade za obavljenju reviziju, uspostavi poseban postupak koji uključuje **revizorski odbor** radi osiguranja kvalitete revizije. Ako ovlašteni revizora ili revizorsko društvo postanu pretjerano ovisni o jednom klijentu, **revizorski bi odbor** na temelju opravdanih razloga trebao odlučiti mogu li ovlašteni revizor ili revizorsko društvo nastaviti s obavljanjem zakonske revizije. Prilikom donošenja takve odluke, **revizorski odbor** trebao bi, između ostalog, razmotriti prijetnje neovisnosti i posljedice takve odluke.*

Članak 4.

Ako u svakoj od zadnje tri uzastopne financijske godine ukupne naknade primljene od subjekta od javnog interesa predstavljaju više od 15% ukupnih naknada koje su primili ovlašteni revizor ili revizorsko društvo ili, kada je to primjenjivo, revizor grupe koji obavlja zakonsku reviziju u svakoj od tih financijskih godina, takav ovlašteni revizor ili revizorsko društvo ili, ovisno o slučaju, revizor grupe, dužni su o toj činjenici obavijestiti **revizorski odbor** te s **revizorskim odborom** raspraviti o prijetnjama svojoj neovisnosti i zaštitnim mehanizmima koji se primjenjuju za ublažavanje tih prijetnji. **Revizorski odbor** razmatra bi li revizijski angažman trebao biti podvrgnut provjeri kontrole kvalitete angažmana od strane drugog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva prije izdavanja revizorskog izvješća.

Zabrana pružanja nerevizorskih usluga

Ako ovlašteni revizori, revizorska društva ili članovi njihove mreže pružaju subjektima koji su predmet revizije određene usluge osim zakonske revizije (nerevizorske usluge), to može ugroziti njihovu neovisnost. Stoga je prikladno zabraniti pružanje određenih nerevizorskih usluga, poput posebnih poreznih, konzultantskih i savjetodavnih usluga.

*Za države članice trebala bi postojati mogućnost da odluče dopustiti ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima pružanje određenih poreznih usluga i usluga vrednovanja kada takve usluge nisu značajne ili nemaju izravan učinak, pojedinačno ili skupno, na financijske izvještaje koji su predmet revizije. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo trebali bi moći pružati usluge koje nisu zabranjene prema ovog Uredbi ako je pružanje tih usluga unaprijed odobrio **revizorski odbor** i ako su se ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uvjerali da pružanje tih usluga ne predstavlja takvu prijetnju neovisnosti ovlaštenog revizora ili revizorskog društva.*

Članak 5.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koji obavljaju zakonsku reviziju subjekta od javnog interesa ili svi članovi mreže kojoj ovlašteni revizor ili revizorsko društvo pripadaju, ne smiju pružati, izravno ili neizravno, subjektu koji je predmet revizije, njegovom matičnom društvu ili njegovim društvima koja su pod njegovom kontrolom u Uniji bilo koje zabranjene nerevizorske usluge.

Za potrebe ovog članka, zabranjene nerevizorske usluge znače: (a) porezne usluge, (b) usluge koje uključuju bilo kakvu ulogu u upravljanju ili donošenju odluka u subjektu, (c) knjigovodstvene usluge (d) usluge obračuna plaća; osmišljavanje i provedba postupaka unutarnje kontrole ili upravljanja rizikom (f) usluge procjene vrijednosti, (g) pravne usluge, (h) usluge u vezi s funkcijom unutarnje revizije, (i) usluge povezane s financiranjem, strukturom i dodjelom kapitala, (k) usluge ljudskih resursa.

Odstupajući od stavka 1. drugog podstavka, države članice mogu dopustiti pružanje usluga iz točke (a) podtočke i., točke (a) podtočaka od iv. do vii. i točke (f) ako su ispunjeni sljedeći zahtjevi: (a) te usluge nemaju izravan ili imaju beznačajan utjecaj, odvojeno ili u ukupnom iznosu, na financijske izvještaje koji su predmet revizije; (b) procjena utjecaja na financijske izvještaje koji su predmet revizije je sveobuhvatno dokumentirana i objašnjena u dodatnom izvješću revizorskom odboru iz članka 11.; i (c) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo poštuju načela neovisnosti iz Direktive 2006/43/EZ.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koji obavljaju zakonske revizije subjekata od javnog interesa te svi članovi mreže ako ovlašteni revizor ili revizorsko društvo pripadaju takvoj mreži, smiju pružiti subjektu koji je predmet revizije, njegovom matičnom društvu ili društvima pod njegovom kontrolom nerevizorske usluge koje nisu zabranjene nerevizorske usluge iz stavaka 1. i 2., podložno odobrenju **revizorskog odbora** nakon što je on na odgovarajući način procijenio prijetnje neovisnosti i primijenjene zaštitne mehanizme u skladu s člankom 22.b Direktive 2006/43/EZ. **Revizorski odbor**, ako je to primjenjivo, izdaje smjernice za usluge iz stavka 3

Priprema zakonske revizije i procjena prijetnji neovisnosti

*U cilju izbjegavanja sukoba interesa važno je da ovlašteni revizor ili revizorsko društvo prije prihvaćanja ili nastavka angažmana na zakonskoj reviziji nad subjektom od javnog interesa procijene jesu li ispunjeni zahtjevi u pogledu neovisnosti, a naročito postoje li ikakve prijetnje neovisnosti kao posljedica odnosa s tim subjektom. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo trebali bi **revizorskom odboru** subjekta koji je predmet revizije jednom godišnje potvrditi svoju neovisnost i s njim raspraviti o svim prijetnjama njihovoj neovisnosti, kao i o zaštitnim mjerama primijenjenima radi ublažavanja tih prijetnji.*

Članak 6.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo dužni su: (a) svake godine pisanim putem potvrditi revizorskom odboru da su ovlašteni revizor, revizorsko društvo i partneri, viši upravitelji i upravitelji koji obavljaju zakonsku reviziju neovisni od subjekta koji je predmet revizije; (b) raspraviti s **revizorskim odborom** prijetnje svojoj neovisnosti i zaštitne mehanizme za ublažavanje tih prijetnji, koje su dokumentirali na temelju stavka 1.

Dodatno izvješće za revizorski odbor

*Vrijednost zakonske revizije za subjekt koji je predmet revizije bila bi mnogo veća kad bi postojala bolja komunikacija između ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, s jedne strane, te **revizorskog odbora** s druge strane. Osim redovitog dijaloga tijekom provođenja zakonske revizije, važno je da ovlašteni revizor ili revizorsko društvo **revizorskom odboru** podnese dodatno i detaljnije izvješće o rezultatima zakonske revizije. To dodatno izvješće trebalo bi **revizorskom odboru** dostaviti u istom roku kao i revizorsko izvješće. Na zahtjev, ovlašteni revizor ili revizorsko društvo trebali bi s **revizorskim odborom** raspraviti ključna pitanja koja su spomenuta u dodatnom izvješću.*

Članak 11.

Ovlašteni revizori ili revizorska društva koja obavljaju zakonsku reviziju subjekta od javnog interesa dostavljaju dodatno izvješće **revizorskom odboru** subjekta koji je predmet revizije ne kasnije od datuma podnošenja revizorskog izvješća iz članka 10.

Dodatno izvješće **revizorskom odboru** u pisanom je obliku. Ono objašnjava rezultate provedene zakonske revizije te barem:

- (a) obuhvaća izjavu o neovisnosti iz članka 6. stavka 2. točke (a);
- (b) izvješće navodi svakog glavnog partnera za reviziju koji je bio uključen u reviziju;
- (c) opisuje narav, učestalost i opseg komunikacije s **revizorskim odborom**, uključujući datume sastanaka s tim tijelima;
- (d) uključuje opis opsega i vremenskog plana revizije;
- (e) opisuje korištenu metodologiju, uključujući koje su kategorije bilance bile izravno potvrđene, a koje kategorije su bile potvrđene na temelju testiranja sustava i testiranja usklađenosti;
- (f) objavljuje kvantitativnu razinu značajnosti koja se primjenjuje na provođenje zakonske revizije za financijske izvještaje u cjelini te, kada je to primjenjivo, razinu ili razine značajnosti za određene klase transakcija, bilanci ili otkrivanja podataka o transakcijskim računima, te objavljuje kvalitativne faktore koji su razmatrani prilikom određivanja razine značajnosti;
- (g) izvješćuje i objašnjava mišljenja o događajima ili okolnostima koji su uočeni pri reviziji, a koji bi mogli pobuditi značajnu sumnju u sposobnost subjekta da i dalje uspješno posluje i predstavljaju li oni značajnu neizvjesnost, te navodi sažetak svih jamstava, pisama podrške, poduzeća za javne intervencije i drugih mjera potpore koje se uzelo u obzir prilikom procjene uspješnog poslovanja;
- (h) izvješćuje o svim bitnim nedostacima u sustavu unutarnjeg financijskog nadzora subjekta koje je predmet revizije ili, u slučaju konsolidiranih financijskih izvještaja, u sustavu unutarnjeg financijskog nadzora matičnog društva, kao i u sustavu računovodstva.
- (i) izvješćuje o svim značajnim pitanjima koja uključuju stvarno nepoštivanje zakona i propisa ili statuta ili sumnju u njihovo nepoštovanje, a koja su utvrđena tijekom revizije, ako ih se smatra relevantnima za ispunjavanje zadaća **revizorskog odbora**;
- (j) izvješćuje i procjenjuje metode vrednovanja koje se primjenjuju na različite stavke godišnjih ili konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući utjecaj promjena tih metoda;
- (k) u slučaju zakonske revizije konsolidiranih financijskih izvještaja objašnjava opseg konsolidacije i kriterije za isključenje koji su primijenjeni od strane subjekta koji je predmet revizije na nekonsolidirane subjekte, ako ih ima, koje je primijenio subjekt koji je predmet revizije te jesu li ti kriteriji primijenjeni u skladu s okvirom financijskog izvještavanja;
- (l) izvješćuje o: i. svim značajnim poteškoćama na koje se naišlo tijekom zakonske revizije; ii. svim značajnim pitanjima koja proizlaze iz zakonske revizije, a o kojima se raspravljalo ili koja

su bila predmet korespondencije s upravom i iii. svim drugim pitanjima koja proizlaze iz zakonske revizije, a koja su, prema stručnoj ocjeni revizora, važna za nadzor nad procesom financijskog izvještavanja.

Imenovanje ovlaštenih revizora ili revizorskih društava

*Važno je ojačati ulogu **revizorskog odbora** pri odabiru novog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva kako bi glavna skupština dioničara ili članova subjekta koji je predmet revizije bila bolje informirana pri donošenju odluka. Stoga bi prilikom podnošenja prijedloga glavnoj skupštini upravno ili nadzorno tijelo trebalo objasniti slijedi li opredjeljenje **revizorskog odbora** te, ako ne slijedi, razloge za takvo postupanje. Kako bi se mogao donijeti pravi izbor, preporuka revizorskog odbora trebala bi sadržavati barem dva moguća kandidata za revizijski angažman, kao i opravdano opredjeljenje za jednog od njih. Kako bi istinito i ispravno obrazložio svoju preporuku, **revizorski odbor** trebao bi se poslužiti rezultatima obveznog izbornog postupka koji je organizirao subjekt koji je predmet revizije, a za koji je odgovoran **revizorski odbor**.*

Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da bi taj postupak odabira mogao prouzročiti nerazmjerne troškove za poduzetnike s manjom tržišnom kapitalizacijom ili male i srednje subjekte od javnog interesa u odnosu na njihovu veličinu, potrebno je takve poduzetnike i subjekte osloboditi obveze organiziranja postupka za odabir novog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva.

Članak 16.

Revizorski odbor podnosi preporuku upravnom ili nadzornom tijelu subjekta koji je predmet revizije za imenovanje ovlaštenih revizora ili revizorskih društava. Osim u slučaju obnavljanja revizijskog angažmana u skladu s člankom 17. stavcima 1. i 2., preporuka mora biti opravdana i sadržavati barem dva moguća kandidata za revizijski angažman, a **revizorski odbor** dužan je izraziti svoje opravdano opredjeljenje za jednog od njih. **Revizorski odbor** u svojoj preporuci navodi da na sastavljanje preporuke nije utjecala treća strana te da mu nije nametnuta nikakva klauzula poput one navedene u stavku 6.

Osim u slučaju obnavljanja revizijskog angažmana u skladu s člankom 17. stavcima 1. i 2.1., preporuka **revizorskog odbora** iz stavka 2. ovog članka priprema se nakon postupka odabira koji je organizirao subjekt koji je predmet revizije, uz poštovanje sljedećih kriterija:

Revizorski odbor odgovoran je za postupak odabira iz prvog podstavka.

Prijedlog upućen na glavnoj skupštini dioničara ili članovima subjekta koji je predmet revizije kojim se predlaže imenovanje ovlaštenih revizora ili revizorskih društava mora sadržavati preporuku i opredjeljenje iz stavka 2. koje je donio **revizorski odbor** ili tijelo koje obavlja jednakovrijedne funkcije. Ako prijedlog odstupa od opredjeljenja revizorskog odbora, u prijedlogu se navode razlozi za odstupanje od preporuke **revizorskog odbora**. Međutim, ovlaštenu revizor ili revizorsko društvo preporučeni od strane upravnog ili nadzornog tijela morali su sudjelovati u postupku odabira opisanom u stavku 3.

Trajanje revizijskog angažmana

Kako bi se otklonila opasnost od bliskosti i povećala neovisnost ovlaštenih revizora i revizorskih društava, važno je utvrditi maksimalno trajanje revizijskog angažmana ovlaštenog revizora ili revizorskog društva u određenom subjektu koji je predmet revizije. Osim toga, u svrhu jačanja neovisnosti ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, osnaživanja profesionalne skeptičnosti i povećanja kvalitete revizije, ova Uredba pruža sljedeće alternative produljenju najduljeg razdoblja.

Članak 17.

Subjekt od javnog interesa dužan je imenovati ovlaštenog revizora ili revizorsko društvo za početni angažman od najmanje godine dana. Angažman se može produljiti. Početni angažman određenog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva i kombinacija tog angažmana uz njegovo obnavljanje ne smiju prelaziti najdulje razdoblje od deset godina.

Nakon isteka najduljeg razdoblja angažmana iz stavka 1. drugog podstavka ili iz stavka 2. točke (b) ili nakon isteka razdoblja angažmana koji su produljeni u skladu sa stavcima 4. ili 6., ovlaštenu revizor ili revizorsko društvo te, kada je to primjenjivo, bilo koji član njihovih mreža u Uniji ne smiju sljedeće četiri godine obavljati zakonsku reviziju istog subjekta od javnog interesa.
